

НЕ ПАЛИ
СТРЊИКУ!

НЕ ЗАГАЂУЈ
ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ!

НЕ УГРОЖАВАЈ
ЖИВОТЕ И
ИМОВИНУ!

Како поступати са жетвеним остацима?

Одговорним домаћинским понашањем обезбедићете плодност својих ораница, сигурност свог дома и здравију животну средину. Добра решења за збрињавања жетвених остатака постоје, и није их тешко применити:

1. Љуштење стрњишта

- Што пре након жетве заорати стрњиште на дубину од 10 до 15 cm, што зависи од типа и влажности земљишта и количине жетвених остатака.
- Препоручује се да се са заоравањем дода и азот у количини од 20 до 50 kg/ha. Ова количина азота обезбеђује несметано разлагање биљних остатака чија је маса код озиме пшенице 3-7 t/ha.

2. Орање стрњишта на пуну дубину

- Што пре након жетве заорати стрњиште на пуну дубину од 15 до 25 cm, што зависи од типа и влажности земљишта и количине жетвених остатака.
- Истовремено са орањем неопходно је унети минерално ђубриво и стајњак. После орања бразду треба затворити употребом ваљка, дрљаче или сетвоспремача, да би се земљиште изравнало и тиме умањило губитак влаге

Спаљивање жетвених остатака је законом забрањено и кажњиво:

Спаљивање жетвених остатака на отвореном је строго забрањено по основу више закона, и предвиђене су високе казне. Законом о заштити од пожара (чланом 46) забрањено је ложење ватре у шуми и на удаљености од 200 m од руба шуме, изузев на одређеним, и за то обележеним местима, у складу са прописаним мерама заштите од пожара. Чланом 50. истог закона забрањено је спаљивање остатака стрњих усева, спаљивање смећа на отвореном простору и спаљивање биљних остатака.

- паљење стрњике је кривично дело изазивања опште опасности;
- власник пољопривредног газдинства губи право на подстицајна средства у пољопривреди на период од две године;
- за физичка лица предвиђена је казна од 100.000 динара;
- за правна лица предвиђена је казна од 300.000 до милион динара;
- изазивач пожара је дужан да надокнади трошкове интервенције ватрогасаца.

Спаљивање жетвених остатака
нема ниједну корисну особину!

Само штетне!

У Србији се и даље пале жетвени остаци на отвореном, иако је то строго забрањено и квалификовано као кривично дело

Током 2019. године у Србији је евидентирано близу 19.000 пожара на отвореном простору. Највише је горело ниско растиње, али у пожарима су страдале и шуме, ливаде, воћњаци, житарице и виногради. У пожарима на отвореном, само у 2019. години је 14 грађана изгубило живот.

СПАЉИВАЊЕ СТРЊИШТА има бројне дуготрајне штетне последице

Наноси велике штете земљишту:

- високе температуре које се развијају у пожару уништавају корисне микроорганизме у земљишту, и на тај начин трајно смањују његову плодност;
- пожаром се смањује садржај хумуса у земљишту, а овако изгубљен хумус је тешко надокнадив. Загревањем земљишта при паљењу сламе изгори, зависно о садржају хумуса у земљишту, и до 3 тоне хумуса по хектару а за стварање 1 cm хумуса потребно је 100 година; неоправдано је са агрономског становишта јер се спаљивањем потпуно губи органска компонента која би, да је унета у тло, поступно прешла у хумус, и уништава целокупан азот који је потребно накнадно надоместити ђубрењем. Паљењем се неповратно изгуби, односно враћа у атмосферу, око 6 kg азота по тони сламе.

Загађује животну средину и угрожава биљни и животињских свет:

- емитовањем штетних гасова нарушава квалитет ваздуха и загађује атмосферу;
- ремети биолошку равнотежу и тиме угрожава агроекосистем;
- угрожава екосистеме, опстанак дивљих биљних и животињских врста и наноси штету биодиверзитету Србије. Нарушавање екосистемске равнотеже обухвата и подземни живи свет, где страдају драгоцени микроорганизми;
- претња је заштићеним подручјима која може довести до катастрофалних последица по природну баштину Србије. У 2018. години пожар настао паљењем биљних остатака на усевима проширио се на више стотина хектара Специјалног резервата природе „Стари Бегеј – Царска бара“. Горели су тршћаци у којима се гнезде ретке врсте птица и обитавају друге строго заштићене и заштићене врсте;
- емитовање веће количине угљен диоксида који је у највећој мери узрочник ефекта стаклене баште доприноси климатским променама због којих су све чешће екстремне временске непогоде које неповољно утичу на пољопривредну делатност. С друге стране, трендови више просечне температуре ваздуха утичу и на већи ризик од пожара, који постају све деструктивнији.

Представља велику претњу безбедности и безбедности у саобраћају

- ватру није лако контролисати, те се паљење стрњих усева, биљних остатака и смећа може, услед непредвиђених околности, лако претворити у пожар са катастрофалним последицама по живот и здравље људи, као и екосистем у целини;
- овакви пожари, уколико се догоде у близини саобраћајница, могу утицати на одвијање саобраћаја и настанак саобраћајних незгода због смањене видљивости услед дима, са људским жртвама и великом материјалном штетом.

